

Plešatá zpěvačka

Autor: BcA. Vítězslav Dvořák

Číslo: roč. 5, č. 1/2019

Rubrika: Doporučujeme

Klíčová slova:

- Autor: Eugéne Ionesco

Divadelní hra představitele absurdního dramatu.

Premiéra se konala 11. května 1950 v Théâtre des Noctambules v Praříži.

Sledujeme domácnost manželů Smithových, ke kterým jednoho dne večera dorazí na návštěvu manželé Martinovi. Povídají si společně o nejrůznějších věcech a používají při tom jazykové obraty, k nimž se autor inspiroval v příručce rumunsko-anglické konverzace (autor je sice francouzský dramatik, ale rumunského původu). Repliky jsou tedy legračně prázdné a občas nicneříkající. Čtenář/divák se neustále nachází ve stavu, kdy má pocit, že už téměř chápe, o co jde, ale nikdy okolností úplně neporozumí. Možná totiž nejde o nic.

Postupně se pozornost všech postav stočí k podivné diskusi o tom, jestli je možné, aby zvonil zvonek, ale přitom tam nikdo nebyl. Spor vznikne na základě dvou zazvonění, po kterých opravdu za dveřmi nikdo není. Pan Smith a pan Martin zastávají názor, že za dveřmi musí být někdo pokaždé, když zvoní zvonek. Paní Smithová a paní Martinová naopak tvrdí, že se na základě předchozích pokusů přesvědčily, že tato logika je chybná a že tedy za dveřmi nikdo není, ani když zvoní zvonek. Nemá tedy smysl chodit otvírat. Tento spor se vyhrotí do skutečně velké hádky a když znovu zazvoní zvonek a pan Smith jde otevřít, najde za dveřmi velitele hasičů, jenž chodí po městě a hledá požár, aby měl co hasit.

Přestože velitel hasičů nemá moc času, posadí se také na chvíli a začne vyprávět své historky z pravé, nefalšované a dobrodružné hasičské praxe. První z nich je například o hadovi a lišce.

Na závěr se na scéně objeví Mary. Služebná manželů Smithových a zarecituje báseň oheň. Absurdita dialogu se vystupňuje a hra končí nepřehlednou recitací slovních hříček a generických frází, ve kterých se rozplývá jakýkoli smysl.

Význam této formy lze vykládat mnoha způsoby. Nejčastěji se má za to, že si hra "střílí" z automatizace a mechanizace mezilidské konverzace (a upozorňuje na ně) a z toho, jak zaběhlé vzorce chování činí náš život mechanicky předvídatelným.

Osobně jsem toto absurdní drama inscenoval se středoškoláky. Nikdo z nich hru neznal ale hned první společné přečtení vyvolalo spoustu smíchu a bylo jasné, že je to pro nás správná volba.

Praktické využití:

Absurdním humorem jsou inspirovány i dnešní oblíbené seriály od Červeného trpaslíka přes Simpsonovi a Futuramu až po Ricka a Mortyho. Proto věřím, že si teenageři mohou tuto hru velmi snadno oblíbit a ocenit ji.

Nezvyklé použití jazyka je jistě výborná příležitost k započetí nebo doplnění diskuze o chápání použití jazykových prostředků v literatuře.

Samozřejmě zde existuje i možnost inscenování. Tato varianta nicméně, alespoň podle mého názoru, vyžaduje divadelně zkušenější kolektiv vzhledem k množství textu a důrazu na jazyk, což si na divadle žádá preciznější výslovnost, než je u jiných předloh obvyklé.

DVOŘÁK, Vítězslav. Plešatá zpěvačka. *Impulsy: Inspirace, náměty a trendy dětského čtenářství* [online]. roč. 5, č. 1/2019 [cit. 2019-11-21].

Dostupný z WWW: impulsy.kjm.cz/impulsy-clanek/plesata-zpevacka.
ISSN 2336-727X.